

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

- Tak for ordet.
- Jeg er glad for anledningen til både at se tilbage på det første halve år på ligestillingsområdet med mig som minister og se frem mod prioriteringer på området, som denne regering har. Det passer sådan set meget fint med, at vi her ved årets slutning kan gøre status. Det er det her samråd en god anledning til.
- Jeg er blevet spurgt om min holdning til, at Danmark ifølge Nordisk Ministerråds tal fra deres nye statistikbank ligger efter de andre nordiske lande på en række områder, og om jeg vil tage initiativer sådan, at Danmark kommer til at stå bedre på ligestillingsområdet.
- Til den sidste del om jeg vil tage initiativer, kan jeg svare; ja, det vil jeg og regeringen da bestemt. Ikke på grund af Nordisk Ministerråds indikatorer, men fordi der er en række områder, hvor vi kan gøre det bedre.
- Lad mig starte med de nye ligestillingsindikatorer og Danmarks placering. Det er rigtig positivt, at Nordisk Ministerråd har taget initiativ til at samle tal og oplysninger på en række områder på tværs af Norden om kvinder og mænd.
- Viden om kønsforskelle og adgang til sammenlignelige data er helt centralt for at kunne følge udviklingen for kvinder og mænd i samfundet. En af forudsætningerne for at kunne arbejde med at fremme ligestilling og prioritere indsatser og initiativer er netop, at der er valide data og fakta til rådighed, så beslutninger ikke skal tages ud fra en mavefornemmelse.
- Det er også alt andet lige sjovere at have fakta som grundlag for en god debat, som kan være med til at skabe udvikling.
- På mange områder ligger de nordiske lande meget tæt på hinanden på indikatorerne, og vi ligner hinanden på en række områder. Vi er generelt langt, når det kommer til ligestilling. Så er der selvfølgelig også områder, hvor der er forskelle. Det skal der være. Vi er forskellige lande, vi har forskellige kulturer og traditioner, og vi har indrettet os forskelligt. Og der er sjældent ”en one size fits all”, hverken internt i Danmark eller på tværs af de nordiske lande.

- Vi skal selvfølgelig bruge tallene, men de skal ikke diktere vores arbejde for, hvordan vi fremmer ligestilling mellem kvinder og mænd.
- Derfor giver det heller ikke mening - som spørgeren forsøger - at gøre den nye statistikbank til en konkurrence om den "rigtig" ligestilling, og ikke mindst, hvad der er den "rigtige" politik til at fremme ligestilling.
- For regeringen er ligestilling ikke, at der partout skal være en 50-50-fordeling, eller at der ikke må være forskelle mellem kønnene.
- Ligestilling handler om kvinder og mænds lige muligheder for at deltage i samfundet og udfolde deres potentialer. Ligestilling handler om frihedsrettigheder for den enkelte. Frihed til at vælge sin egen livsvej og levevis og ikke mindst frihed fra at blive diskrimineret på grund af sit køn.
- Vi skal som samfund understøtte, at den enkelte kvinde og mand kan udfolde sine talenter. Når kønsforskellene på nogle af områderne er mindre i nogle af de nordiske lande end i Danmark, får det mig altså ikke til at tænke, at vi skal kopiere de øvrige nordiske landes løsninger, fx med kvoter. Jeg synes, vi skal finde vores egne løsninger.
- Der er nogle væsentlige forskelle på de måder, vi har valgt at indrette os på i de nordiske lande, og de metoder vi bruger til at fremme ligestilling.
- En af forskellene mellem Danmark og flere af de andre nordiske lande er holdningen til kvoter for kvinder i bestyrelser, som flere af de nordiske lande har gennemført. Derfor kan det heller ikke overraske, at kønsfordelingen i norske virksomheders bestyrelser er mere ligelig som følge af deres kvoter.
- Regeringen mener ikke, at det er den rigtige vej at gå for Danmark. Og hvis spørgerens parti havde ment, at det var den rigtige vej at gå og havde ønsket kvoter, så har man lige haft 4 år i regeringen, hvor man kunne have indført dem.
- Mig bekendt er der heller ikke et flertal i Folketinget for, at vi skal gå den vej.
- I stedet har vi en model, der forpligter de ca. 1200 største danske virksomheder til at have en politik og opstille måltal for en ligelig kønssammensætning.
- Det er et initiativ, som blev taget af den tidligere regering men, som bygger på de initiativer, som VK-regeringen tog. Først med Charter for flere kvinder i ledelse og efterfølgende med Operation kædereaktion, som netop handlede om at bringe alle talenter i spil og forpligtede vores arbejdsmarked og virksomheder på også at gøre en indsats.

- Den danske model er en model, der tager hensyn til virksomhedernes ledelsesret, og som tager højde for den virkelighed, virksomhederne befinder sig i med hensyn til forskellige muligheder for at rekruttere alt efter udgangspunkt, branche osv.
- Der er også forskelle på andelen af mænd, der tager barsel. Her har de nordiske lande valgt forskellige modeller, hvor der indgår forskellige former for øremærket barsel til fædre. Regeringen går som bekendt ikke ind for at diktere, hvordan familierne indretter deres familieliv, dagligdag og arbejdsliv.
- Og givet at den tidligere regering valgte at bryde deres løfte fra regeringsgrundlaget om øremærket barsel til mænd, er det her heller ikke et område, hvor der er et flertal for tvang i Danmark. Vores politik er den samme i regeringen, som den var i opposition. Vi støtter familierne i, at det er dem selv, der skal træffe valget, men det er rigtigt, at det betyder, at vi på nogle af indikatorerne ligger anderledes end de andre nordiske lande.
- Jeg og regeringen så gerne, at flere mænd tog mere barsel – ikke mindst for deres egen, men også for børnenes, familiens og ligestillingens skyld. Og vi har allerede en lovgivning, der giver familierne stor fleksibilitet i forhold til at fordele og afholde barslen, så den passer til netop deres familie. Det handler om at udnytte de gode muligheder, der allerede er.
- Der er også områder i den nye nordiske statistikbank, hvor Danmark ligger foran de andre lande. Danske mænd går fx oftere på deltid end mænd i de øvrige nordiske lande. Og andelen af børn i 0-2 års alderen i dagtilbud er højere. Det gælder 67,2 procent af de danske børn, hvilket er væsentligt højere end i de øvrige lande. I Sverige er det 57,3 procent.
- Om det er udtryk for ligestilling, er svært at sige. Men det viser i hvert fald, at der er gode rammer for børnepasning i Danmark. Det giver alt andet lige gode muligheder for, at begge forældre kan være på arbejdsmarkedet, også når de har små børn.
- Et andet område, hvor Danmark ligger bedre end de øvrige lande, er, at Danmark har et mindre løngab mellem kvinder og mænd end de andre nordiske lande. Her er løngabet på 14 procent, mens løngabet i både Sverige og Norge er 15 procent, 18 procent i Island og 19 procent i Finland.
- Indikatorerne giver os en pejling på, hvor der er kønsforskelle i samfundet og potentielle ligestillingsudfordringer, og de viser, at der er forskelle mellem landene. Men jeg mener ikke, at den nordiske statistikbank formår at indfange alle ligestillingsudfordringer i samfundet, som kræver indsats og fokus.

- Der er fx ikke tal for vold i familier og nære relationer, stalking, chikane og social kontrol i etniske minoritetsmiljøer. Det er for mig og regeringen også nogle vigtige områder at have fokus på, når vi taler ligestilling. Det handler grundlæggende om rettigheder til at bestemme over egen krop og liv og om deltagelse i samfundet.
- På samme måde mener jeg ikke, at man ud fra indikatorerne kan konkludere, at Danmark halter bagefter på ligestillingsområdet.
- Dermed ikke sagt, at vi ikke skal blive ved med at fremme ligestilling på en række områder. Det skal vi selvfølgelig. Så på spørgsmålet, om jeg stiller mig tilfreds med det nuværende niveau, er svaret nej. Men vi skal finde vores egne veje, og vi skal selv definere, hvor vi synes, vi skal tage nogle initiativer for at fremme ligestilling.
- Når man ser på de initiativer, regeringen har gennemført det sidste halve år, så tror jeg egentlig heller ikke, der kan være tvivl om, at vi prioriterer ligestilling i samfundet.
- Vi har i det sidste halve år prioriteret indsatser til bekæmpelse af vold, stalking, sexisme og chikane og opprioriteret indsatsen til bekæmpelse af menneskehandel.
- I november præsenterede jeg et tillæg til den igangværende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Det betyder, at det opsøgende arbejde over for ofre handlet til tvangsarbejde og prostitution gennem escort og flygtige medier allerede fra næste år og frem til 2018 styrkes mærkbart. Samtidig bliver det opsøgende arbejde på massageklinikker landsdækkende og mere ensartet. Vi vil nemlig arbejde med en systematisk screening og fokusering på bekymringsklinikker.
- Generelt kan vi se, at der kommer nye former for gråzoneprostitution, hvor unge fx gennem Tinder, sugar daddy-dating og lignende fristes til at have sex for gaver, middage og andre modydelser.
- Også vold i familien og i nære relationer er et område, vi har valgt at prioritere og fokusere. Det er indiskutabelt, at vold sætter dybe spor i livet hos den enkelte og de børn, der oplever volden. Og voldens pris er også høj ikke bare for det enkelte menneske men også for samfundet.
- Derfor har regeringen taget initiativ til at fokusere den eksisterende handlingsplan til bekæmpelse af vold i nære relationer, så vi i højere grad kan hjælpe ofrene. Vi har i november udbudt en pulje om behandlingstilbud til

unge udsat for kærestevold. Og vi har udbudt en pulje om botilbud og rådgivning og støtte til voldsudsatte mænd.

- Derudover har vi prioriteret flere midler til bekæmpelse af stalking, så vi sikrer et landsdækkende behandlings- og rådgivningstilbud. Samtidig sikrer vi, at fagfolk får viden og kompetencer til at håndtere stalkingudsatte.
- I det kommende år fortsætter indsatsen. Vi igangsætter blandt andet en dataundersøgelse, som ser på forskellige voldsformer. Og i januar holder vi en skolekonkurrence om kærestevold.
- En af forgreningerne til volden er sexismen og hadfulde ytringer, som særligt afholder kvinder fra at ytre sig og bevæge sig frit i fx nattelivet. Det er noget, regeringen har prioriteret under vores formandskab for Nordisk Ministerråd. Vi har med et ekspertseminar med deltagere fra hele Norden fået konkretiseret, hvor udfordringerne ligger, og hvilke greb og initiativer vi skal følge op med, og hvordan vi skal følge op gerne i fællesskab med de øvrige nordiske lande
- Også inden for mine egne øvrige ressortområder, undervisning og uddannelse, har vi igangsat et eftersyn af de ligestillingsudfordringer, der er. Det leder mig frem til regeringens prioriteringer for ligestillingsområdet i 2016.
- Regeringens prioriteringer og initiativer for det kommende år vil fremgå af den ”Redegørelse/Perspektiv- og handlingsplan”, som jeg kommer med til Folketinget i februar. Den får vi rig lejlighed til at drøfte i forbindelse med den årlige redegørelsesdebat.
- Alligevel vil jeg gerne allerede her ridse nogle hovedtræk op for regeringens prioriteringer for ligestillingsarbejdet næste år.
- Ligestilling er en grundlæggende værdi i Danmark og en af nøglerne til bedre integration i det danske samfund. Det betyder, at flygtninge og indvandrere langt tidligere skal oplyses om ligestilling og om kvinders rettigheder og pligter og børns rettigheder i samfundet. Social kontrol og manglende respekt for den enkeltes frihed og udfoldelsesmuligheder er med andre ord noget, vi skal sætte hårdt ind imod. Vi skal gøre det langt tidligere, allerede når folk kommer til vores land.
- Ligestilling kommer ikke af sig selv. At opnå ligestilling kræver fokus på de udfordringer, der hele tiden er. Som børne-, undervisnings og ligestillingsminister er mit fokus også på drengene, der halter bagefter fagligt i overgangene fra både dagtilbud til folkeskole og fra folkeskole til ungdomsuddannelse. Og mens pigerne præsterer bedre i skolen, trives de ikke nær så godt og har lavere selvværd.

- Ligestilling skal derfor ind, helt fra børnene er små og op igennem uddannelsessystemet. Et stærkt uddannelsessystem med opmærksomhed på den enkeltes frihed og mulighed for at vælge uddannelse fra hele paletten er helt centralt. Samtidig kan det også få en afsmittende effekt på det kønsopdelte arbejdsmarked.
- Regeringen fortsætter også arbejdet med internationalt at fremme kvinders rettigheder og ligestilling. Vi har et ambitiøst program for Kvindekommissionens samling i marts næste år i New York, hvor vi bl.a. vil sætte fokus på vold og piger i STEM-fag, hvor vi har lavet en fælles undersøgelse med de øvrige nordiske lande. Derudover danner København rammen om både konferencen Women Deliver i maj, og også værtsskabet for IDAHO Forum, hvor vi sætter fokus på homoseksuelle og transpersoners rettigheder.
- Det var et rids af nogle af de områder, regeringen vil prioritere i det kommende år. Vi vil sætte en række initiativer i gang, som både adresserer udfordringer, som vi kan se i de nye nordiske ligestillingsindikatorer, og andre udfordringer.
- Samtidig synes jeg også, det er vigtigt at understrege, at regeringen hverken kan eller skal løfte ligestillingsdagsordenen alene. For at lykkes med fortsat at udvikle og fremme ligestillingen i det danske samfund er regeringen af den klare opfattelse, at mange aktører må og skal spille med for at vi kan løfte i fællesskab.
- Ligestilling er et fælles ansvar – for både regeringen, offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter, uddannelsessystemet, virksomheder, organisationer, familier og den enkelte kvinde og mand.
- Lad mig runde af med at understrege, at regeringens arbejde og initiativer ikke igangsættes på grund af diverse ligestillingsstatistikker, men fordi ligestilling er en forudsætning for den enkeltes frihed og muligheder og et demokratisk samfund med aktive borger.
- Tak for ordet.